

สารบัญ

ยักขินี (นิทานของชาวไทยวน)	5469	ขามเกิดคนทั้งหลาย (เวลาตกฟาก)	5509
ยักข์	5469	ขามดี (๑) (ฤกษ์ดี)	5510
ยักและ (กายกรรม / มายากล)	5472	ขามดี (๒)	5511
ยั้ง (ชนเผ่า)	5473	ขามอุบากอง	5511
ยันต์	5474	ขามา (ชื่อของสวรรค์)	5512
ยับควายออกวง (การละเล่นของเด็ก)	5481	ขาวจีวิก (ของใช้ที่ประกอบเป็นยา)	5512
ยัว (คานหาม / พาหนะ)	5482	ย้าย	5513
ยา คูที่ อยา (ยาสมุนไพร)	5483	ย้ายป่าช้า	5513
ยาสูบ	5483	ย้ายหนักย้ายเบา	5515
ย่า	5487	ย่า (การปรุงอาหาร)	5515
ย่าเถ้า (ยายแก่)	5487	ย่ากบ	5517
ย่าเถน (บุคคลในนิยาย)	5487	ย่าจีปลาขม (จีปลาหมัน)	5517
ย่าลือเฮิง-ปู่ลือเฮิง (บุคคลในนิยาย)	5487	ย่าไข่มดส้ม	5517
ย่าสังกรานต์ (ในประเพณีสงกรานต์)	5487	ย่าไข่มงม้น	5518
ย่าสังกัสสี (มนุษย์คนแรกในจักรวาล)	5488	ย่าจิ้นไก่ (ย่าไก่)	5518
ย่าเสะ (บุคคลในนิยาย)	5488	ย่าจิ้นแห้ง (ย่าเนื้อย่าง)	5518
ยาง (๑) (เต้า-ชื่อไม้เครื่องบน)	5489	ย่าบ่าถั่วบ่าเชื้อ	5519
ยางค้ำ (คันทวย)	5489	ย่าบ่าแปบ (ย่าถั่วแปบ)	5519
ยาง (กะเหรี่ยง-ชนเผ่า)	5489	ย่าบ่าลิดไม้ (ย่าฝักเพกาอ่อน)	5519
ยางกะเลอ (ชนเผ่า)	5490	ย่าปลาจ่อม	5519
ยางขาว (ชนเผ่า)	5495	ย่าฝักกาดดอง	5519
ยางแดง (ชนเผ่า)	5501	ย่าฝักกาดส้ม	5520
ยาง (๒) (นก / พืช)	5504	ย่าฝักกุ่มดอง	5520
ยางนา (พืช)	5505	ย่าฝักปุมปลา	5520
ยางปลาย (พืช)	5506	ย่าฝักเรือก	5520
ยางพราย (พืช)	5506	ย่าฝักเลี่ยนดอง	5520
ยางเหียง (พืช)	5507	ย่าสะนัด / ย่าสะนับ	5520
ยางทองใต้, บ้าน (แหล่งโบราณคดี)	5507	ย่าหน่อไม้ไต้	5521
ยางหวัน (เครื่องมือที่ยันจากเสา)	5507	ย่าหนั่งฮอ (ย่าหนั่ง)	5521
ยานของพระเจ้า (พาหนะของพุทธเจ้า)	5508	ย่าเห็ดเฟือง (ย่าเห็ดฟาง)	5521
ขาม (เวลา)	5508	ยิง (ยิง / หลิง)	5522

อิงลม (ไม้ค้ำที่โคนตั่งแขวน)	5522	อयोगป्ली (ลวดลายประดับบนหลังคา)	5575
ยี่บา, พระญา	5522	อ่ย่อง (เดินย่อง / ห้อยง)	5575
ยี่เพง (วันเพ็ญเดือนยี่) คู่ที่ ตั่งธัมม์หลวง, ล่อยกระทง ล่องสะเปา และผางประทีป/ ผางประทีป	5522	อ่ย่องเอยาะ (นั่งยอง ๆ)	5575
ยุง (แมลง / พืช)	5522	อ่ย่องเอยน (วิธีการหาปลา)	5576
ยุทธ เศษคำณ, นาย	5523	อ่ยอดหลุม (การละเล่นของเด็ก)	5576
ยุทธิสเถียร, พระญา	5524	อ่ยา (ยาสมุนไพร)	5576
ยุทธัญเชยยราช (ชาดก)	5524	อ่ยาศีเปือ (ยาที่ทำให้ฝันทนไม่ได้)	5604
ยุพราชวิทยาลัย, โรงเรียน	5524	อ่ยาดน้ำหมายทาน (กรวดน้ำ)	5604
ยู (ไม้กวาด)	5527	อ่ยู่ (อยู่)	5606
ยูน้ำ (อุปกรณ์ใช้ในการตีเหล็ก)	5528	อ่ยู่นอก (การที่หญิงสาวรอต้อนรับชายหนุ่ม)	5608
ยูลื้อ (การละเล่นของเด็ก)	5528	อ่ยู่เดือน (สตรีอยู่ไฟเป็นเวลาหนึ่งเดือน)	5608
ยูส์้าว (การละเล่น)	5529	อ่ยู่เดือนเอยน (พักหลังคลอดโดยไม่ใช่ไฟ)	5608
ยูนนาน (ชื่อมณฑลของจีน)	5529	อ่ยู่เดือนร้อน (พักหลังคลอดโดยไม่ใช่ไฟ)	5609
ยู๋ (ชนเผ่า)	5532	รก (เครื่องเลี้ยงชีวิตทารกในครรภ์)	5610
ยู๋เข้า (ยุงข้าว)	5537	รกฟ้า (พืช)	5612
ยู๋ยะกิน (การปรุงอาหาร)	5537	รค (ฤดูกาล)	5612
ยู๋ยะนา (ทำนา)	5541	รัตนมณีกุมารมดส้ม (ชาดก)	5612
ยู๋ยว	5563	รถม้าชาวเสียม (การละเล่นของเด็ก)	5615
ยู่ง (พิจารณา)	5563	รถม้าลำปาง	5615
ยู่ง (เครื่องมือตัดกบ)	5564	รมณียราม (กู่ละมั่ง), วัด	5617
โย (ชื่อไม้เครื่องบน)	5564	รมพราย (วิธีรักษาคนป่วยไข้เรื้อรัง)	5618
โยค (ฤกษ์ยาม)	5564	รวก (พืช / ลูกสัตว์น้ำ)	5619
โยค ไก่แก้ว	5565	รวงผึ้ง (ลวดลายประดับ)	5619
โยคข้างแก้ว	5565	ร่วง, พระญา	5619
โยคม้า	5566	ร่วง (คำเรียกชื่อมือประจักษ์ตร)	5620
โยงครุ (การเชิญครุซึ่งเป็นวิญญูณ)	5567	รวาย (คำเรียกชื่อมือประจักษ์ตร)	5620
โยธิน ปิยะจินดา, นาย	5568	รวายสี (ราสี / สัดส่วนในวงไฟฟ้า)	5621
โยนค (ชื่อแก้ว)	5569	รสี (ฤกษ์)	5621
โยนคนาคพันธุนคร	5571	รอก (กระรอก / โปง-กระดิ่งไม้)	5622
โยนการพิจิตร, หลวง	5573	รอกกิก (กระดิ่งไม้ขนาดเล็ก)	5624
อย	5575	รอกค็อก (กระดิ่งไม้ขนาดกลาง)	5624
		รอกกระแหลัม (กระดิ่งไม้ชนิดกระบะ)	5624
		รอกโข้งโหล้ง (กระดิ่งเหล็กขนาดใหญ่)	5624

รอกข้าง (กระดิ่งแขวนคอข้าง)	5624	รัตนะแสงคำ (ชาดก)	5649
รองตีนเสาเรือนใหม่ (พิธีกรรม)	5624	รัตนะแสงฟือ (ชาดก)	5655
รองเท้านารี (พีช-กล้วยไม้)	5625	รับ	5663
รองเท้านารีดอยตุง	5265	รับครัวทาน (ต้อนรับขบวนแห่เครื่องไทยทาน)	5663
รองเท้านารีอินทนนท์	5625	ริ้ว	5664
ร้อง	5626	ริ้วคร่าว / ริ้วข้าว	5665
ร้องแร้ง, ผัก (โสน)	5626	ริ้วง่าม	5665
ร้อง	5627	ริ้วดินก่ (กำแพง)	5665
ร้องกวาง, อำเภอ	5627	ริ้วตากกล้า (ริ้วล้อมบริเวณที่หว่านกล้า)	5666
ร้องขวัญ คุ้ที่ เรียกขวัญ	5630	ริ้วตาแสง (ริ้วตาสีเหลี่ยมขนาดใหญ่)	5666
รอมทาน (ร่วมสมทบในการทำบุญ)	5630	ริ้วต้าย (กำแพง, เพนียด)	5666
รอมพอย (ร่วมสมทบในการจัดงาน)	5630	ริ้วถ่ม (ริ้วแพง)	5667
ร่อม (ร้อง / ช่องทาง)	5631	ริ้วท่งบ่อง (ริ้วที่ไม่ริ้วสอดเข้ากับเสา)	5667
รอยตีนพระเจ้า (รอยพุทธบาท)	5632	ริ้วน่าง (ริ้วตาข่าย)	5667
ร้อย (จำนวนนับ / สอดด้วยด้าย)	5633	ริ้วพะเนียด	5668
ระคัง (ระฆัง)	5634	ริ้วราชวัด	5668
ระเบียบ ฤกษ์เกษม, ศาสตราจารย์ นายแพทย์	5636	ริ้วรี / ริ้วสี (ริ้วล้อมสวนครัว)	5669
ระวีพันธุ์ สุจริตกุล, คุณหญิงเจ้า	5637	ริ้วสะลาบ (ริ้วไม้ไผ่ชนิดสานทึบ)	5669
ระแอ (เครื่องบังแดด)	5638	ริ้วสี (ริ้วที่ใช้ไม้ซี่ตีประกบเคร่าริ้ว)	5669
รัก (พีชให้น้ำยางทำเครื่องเงิน)	5638	ริ้วหลาว	5670
รักษาสะ (รักษาส-อมมนุษย์)	5639	รัศมี จันทรวโรจน์, นาย	5670
รัง	5640	รัศมี สุทธิคำ, นายแพทย์	5671
รัง (มั่งคั่ง, ร่ำรวย)	5640	ร้า (ปลาร้า)	5671
รัง	5640	ร้าตัว / ร้าแห้ง (ปลาร้าชนิดแห้ง)	5672
รังสีพระเจ้า (ฉัพพรรณรังสี)	5640	ร้าน้ำ (ปลาร้าชนิดมีน้ำ)	5673
รังสีมูณี, พระเจ้า (พุทธเจ้า)	5641	ร้าปลาหลวง (ปลาร้าที่ทำจากปลาขนาดใหญ่)	5673
รัดทำ (การตอนสัตว์ตัวผู้)	5641	รากกล้วย, ผัก	5674
รัตนเจดีย์	5642	รากวอก (โรคคางทும்)	5675
รัตนไตร	5642	รากสาด (ชื่อโรค)	5676
รัตนปักษิชาดก	5642	ราง	5676
รัตนปัญญาเถระ, พระ	5643	รางเข้าหมู (รางอาหารหมู)	5676
รัตนรังสี (ชาดก)	5643	รางประทัด	5676
รัตนวนาราม, วัด	5648	รางลิน (รางน้ำ)	5676

รวงขาว (พืช)	5677	ริดสะดวง (ริดสีดวง-ชื่อโรค)	5699
ร่วงท้อง (แพ้วท้อง)	5677	ริบอยา / ริบคร้วอยา (รวบรวมตัวยาสมนไพร)	5699
ราชครู	5678	ริ้ว	5700
ราชกฤห์, วัด	5679	ริ้ว ศักดาทร, นาย	5700
ราชนุกุลวิบูลย์ภักดี, พระยา	5679	ริต (จาริต, ประเพณี)	5700
ราชปเวณี / ราชประเพณี	5680	ริตบ้านคลองเมือง	5701
ราชภาคินัย, เจ้า	5681	ริตเมือง (จาริตประจำเมือง)	5721
ราชภาคิกวงศ์, เจ้า	5681	ริกส์ (ฤกษ์) คูที่ ฤกษ์	5727
ราชวงศ์	5682	รุกขเจดีย์	5727
ราชวงศ์สิงหนวัติ	5682	รุกขเทวดา	5727
ราชวงศ์มังราย	5683	รุ่งแก่นชาย, ท้าว	5728
ราชวัตร	5684	รุ่ม (การปรุงอาหาร)	5728
ราชสัมมาภากร, พระยา	5685	รู่	5728
ราชสีหะ	5685	รู่ (เข้าใจ, ทราบ / ชื่อพืช)	5730
ราชสุทธรรมาภรณ์, พระ	5687	เรยีนาเซลิวิทยาลัย, โรงเรียน	5730
ราชเสนา, พระยา	5688	เรวตะ (เรวัต), พระเจ้า (พุทธเจ้า)	5732
ราชะ (พระราชา)	5688	เรียกขวัน (เรียกขวัญ / สู่ขวัญ)	5732
ราชาจอมหงส์ (บุคคล)	5690	เรียกขวันเข้า (เรียกขวัญข้าว / สู่ขวัญข้าว)	5736
ราโฆวาทชาตกะ (ชาดก)	5691	เรือ	5737
ร้าน	5691	เรือกาบปลี (เรือขนาดเล็ก)	5738
ร้านเข้าต้ม (ร้านวางข้าวต้มมัด)	5692	เรือโกลอน (เรือขุด)	5740
ร้านช่างซอ (เวทีสำหรับนักขับซอ)	5692	เรือขนาดใหญ่	5742
ร้านน้ำ (ร้านที่จัดวางหม้อน้ำ)	5692	เรือท้องช้าง	5742
ราม, พระเจ้า (พุทธเจ้า)	5693	เรือสะคอ	5742
ราสี คูที่ รวยสี	5693	เรือสะล่า (เรือชะล่า)	5742
ราหู / อสุรินทะ (อมนุษย์)	5694	เรือหางแมงป่อง	5742
ร้าย (ถ่าย, คัด)	5695	เรือหายหื้อเอาเรือทวย (คำพังเพย / การตัดสินคดี)	5744
ร้าย	5695	เรือ นิมมานเหมินทร์, นาย	5745
รำ (กรำ / ม้วน)	5695	เรือด	5746
รำพัน อินทวงศ์, นางสาว	5696	เรือด, ผัก	5746
รำ (คำประพันธ์ / พุคซ่า ๆ)	5697	เรือน	5747
รำเปิง, วัด	5697	เรือนกแก	5758
ริชาร์ดสัน, ดร.	5698	เรือนมัดชื่อมัดแป (เรือเครื่องผูก)	5774

เรื่อนล้านนาแบบประยุกต์	5775	แรวแมงแอะ (เครื่องมือคั่นก)	5806
เรื่อนสูบข้อสูบแป (เรื่อนเครื่องสับ)	5775	แรวหิน (อาวุธ)	5806
เรื่อนเสาดั้งจ่าดิน (เรื่อนขนาดเล็ก / กระท่อม)	5776	แระ, บ่า (ถั่วแระ)	5806
เรื่อนจ่ากลางเชียงราย	5776	โรง (โคงศพ, อาคาร, กุฎีรวม)	5807
เรื่อนจ่ากลางเชียงใหม่	5777	โรงพิมพ์เก่าในเชียงใหม่	5809
เรื่อนจ่ากลางลำปาง	5778	โรงเรียนวัด เมืองเชียงใหม่ รัชกาลที่ ๕-๖	5810
เรื่อนจ่าจังหวัดตาก	5778	ไร (แมลง / ผงฝุ่นเล็กละเอียด / อากร / ต้นไทร)	5812
เรื่อนจ่าจังหวัดน่าน	5779	ไร	5812
เรื่อนจ่าจังหวัดพะเยา	5779	ไรแม่ฟ้าหลวง	5813
เรื่อนจ่าจังหวัดแพร่	5779	ฤกษ์	5814
เรื่อนจ่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน	5780	ฤทธิไกรเกรียงหาญ, พันเอกพระยา	5823
เรื่อนจ่าจังหวัดลำพูน	5781	ลกนคอร, หมื่น	5825
เรื่อนจ่าจังหวัดอุดรดิตถ์	5781	ละคร / ละครลำปาง คูที่ ลำปาง	5825
เรื่อนซ้อ-หงส์	5782	ลคอร, ดอก (ดอกทองอุไร)	5826
เรื่อนประทับแรมปางตอง	5783	ลง	5826
เรื่อนประทับแรมโป่งแดง	5783	ลงผี (เชิญวิญญาณเข้าสิงคน)	5827
เรื่อนแพร่มน้ำน่าน จังหวัดพิษณุโลก	5783	ลงผีเจ้านาย (การเชิญผีอารักษ์เข้าทรง)	5827
เรื่อนไฟ (คร้ว / อาคารที่จัดเตรียมอาหาร)	5783	ลดน้ำ (ระบายน้ำที่หล่อเลี้ยงต้นข้าว)	5827
เรื่อนเอยน (เรื่อนที่เพิ่งเสร็จงานปลงศพ)	5784	ลดคำ ณ เชียงใหม่, เจ้า	5828
เรื่อนสามน้ำสี่ (หลักปฏิบัติของสัตว์)	5785	ลดน ช่างเหล็ก, นาย	5829
เรื่อนอนุสารสุนทร (แหล่งศิลปวัฒนธรรม)	5785	ลดนกระสอบ (การละเล่นของเด็ก)	5829
เรื่อน (ซ้อโรค)	5787	ลดนสามขา (การละเล่นของเด็ก)	5829
เรือกเกี่ยวเข้า (พิธีกรรม)	5789	ลดม	5830
เรีกนา (พิธีกรรม)	5794	ลดมแล้ง, ดอก (ดอกคูณ, ราชพฤกษ์)	5832
แรว (เครื่องมือจับสัตว์-ผูกสัตว์)	5801	ลดมด ขมะคุปต์, นาง	5833
แรวกระต่าย	5801	ลดมจิงกราช, พระญา	5833
แรวจ้ว-แรวควาย (เครื่องมือใช้ผูกล่าสัตว์)	5802	ลดม (มังกร)	5834
แรวคั่นก	5803	ลดมเหล่านฟ้า (อาคารที่ฟ้าแลบแต่ไม่มีเสียง)	5834
แรวคักสัตว์	5804	ลดมฝ้าย (การทำให้ด้ายเส้นเดียวเป็นสามเส้น)	5834
แรวคักสัตว์ใหญ่	5804	ลดม (ลัวะ, ชนเผ่า)	5835
แรวคุ่น (แรวจับตัวคุ่น)	5804	ลดม ๕ ตระกูล (กลุ่มบุคคลในตำนาน)	5839
แรวนกลุ่ม (แรวคั่นกกลุ่ม)	5804	ลดม / เกวียน	5839
แรวน้ำบ่อ (คันโพงตักน้ำจากบ่อ)	5805	ลดม (กระทำด้วยอาคม)	5845

ลอง, อำเภอ	5845	ลา	5900
ล่อง	5849	ล่า	5900
ล่องน้ำแม่ปิง	5850	ลากปราสาท (ชักศพ, งานปลงศพพระภิกษุ)	5900
ล่องสะเปา (กิจกรรมทางวัฒนธรรม)	5850	ลากศพ (ใช้ลื้อเกวียนเคลื่อนศพ)	5903
ล่อง (สวนกลับ / บริเวณที่รับน้ำเสีย)	5851	ลากอศต์, ลูเซียน	5904
ล่องเหมือง (ขุดลอกลำเหมือง)	5851	ล้าง	5905
ลอม (รวมสิ่งของให้เข้าที่)	5852	ล้างเสา	5905
ลอยกระทง	5852	ลานก้อม (คัมภีร์ใบลานขนาดเล็ก)	5906
ลอยกระทงสาย	5853	ลานหุ (เครื่องประดับหุ)	5906
ลอยโคม	5854	ลานแดน (ชนเผ่า)	5907
ละครขอ	5858	ลานสาบ, อุทยานแห่งชาติ	5911
ละมู (ปิ่นใหญ่)	5858	ล้าน	5913
ละมูละเมียว (คู่สมรสเลิกร้างจากกัน)	5858	ล้านช้าง	5913
ละเมด (ชนเผ่า)	5859	ล้านนา (ชื่อ)	5915
ละว้า (ชนเผ่า)	5861	ล้านนา (ประวัติศาสตร์)	5916
ละโว้ (ละอง, ละมั่ง)	5866	ลาบ (อาหาร, การปรุงอาหาร)	5936
ละอ่อน / หละอ่อน (เด็ก)	5866	ลาบ / ลาบซิ่น / ซิ่นลาบ	5936
ละอ่อนน้อย (เด็กน้อย)	5867	ลาบปลา	5944
ละอ่อนใหญ่ (เด็กโต)	5869	ลากกุมารชาดก	5944
ละอ่อนแก้ว (เด็กในวัยแตกพาน)	5870	ล้าม	5945
ละแอ (เครื่องบังแดด)	5870	ล้ามแก่ (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน)	5945
ลักษณะรั้วเครื่องบวช (พิธีกรรมการบวช)	5870	ล้ามนา (ผู้ช่วยในกิจการด้านทำนา)	5946
ลักษณะพ่อเรือน (ลักษณะพ่อบ้าน)	5876	ล้ามฝาย (ผู้ช่วยของผู้ดูแลฝาย)	5946
ลักษณะแมยงดี (ลักษณะหญิงที่ดี)	5876	ล้ามวัด (ผู้บอกข่าวกิจการในวัด)	5649
ลักษณะยิงชาย (ตำราทำนายจากลักษณะชายหญิง)	5876	ลาบ	5947
ลักขุนทรี, ท้าว	5887	ลาว	5948
ลักจัว-ควาย (ขโมยวัวควาย)	5887	ลาวเกล้าแก้วมาเมือง, พระญา	5950
ลัด (ผ่าน, ตัด)	5890	ลาวจก, ปู่เจ้า	5950
ลัดทำหมู (การตอนหมู)	5891	ลาวเมง, พระญา	5950
ลัน (เครื่องมือคักปลาไหล)	5891	ลาวหลวงพระบาง	5951
ลับแล, อำเภอ	5892	ล่าหู่ (ชนเผ่า)	5959
ลัว (สะใภ้)	5900	ล่า	5959
ลัวะ คูที่ ลวะ	5900	ลำดับฝ้าย / ลำดับเส้นฝ้าย (การพรรณนาด้วยผูกมือ)	5961

ลำพู (ปิ่นใหญ่)	5963	ติดไม้, บ่า (ฝักเพกา)	5987
ลำปาง, จังหวัด	5963	ลิน (ร่องน้ำ)	5988
ลำปางกัลยาณี, โรงเรียน	5972	ลิน	5989
ลำปางพาณิชยการ, โรงเรียน	5973	ลินก้าน, ท้าว	5990
ลำพูน, จังหวัด	5974	ลินจี่	5990
ลำไย	5982	ลินตอง, เจ้าหลวง / เจ้าเทพวงศ์	5995
ลำเวียง (ไร่, ไร่ล้อมองค์เจดีย์)	5985	ลิ, วัด	5996
ลิงชิงบอล (การละเล่นของเด็ก)	5986	ลิ / ลิน้ำหาย (เครื่องมือจับปลา)	5997
ลิงค์ (ลิงค์ / อวัยวะเพศชาย)	5986	ลิ, อำเภอ	5997
ลิงค์พระญารุ่ง (ของขลัง)	5986		